

ROMEINS (VIA BELGICA), MEROVINGISCH, OF...

Doeke Krikke

Hier en daar til je wel eens een tikje van de sluier op. Gewild of ongewild. "Waar het hart vol van is stroomt de mond van over", is het gezegde. Dat geldt dus zeker ook voor ondergetekende. Waar gaat het over?

Een weg

Het is 2 juni 2016. Stomtoevallig loop ik langs het huis te St. Gerlach 24, schuin tegenover de oprit naar Château St Gerlach. Daar waren twee mannen bezig met het verwijderen van de oude oprit. Op mijn vraag of ze nog iets waren tegengekomen op archeologisch gebied, antwoordde een van hen onomwonden: "We hebben een Romeinse weg gevonden!"

Ik vertelde hen dat ik van de Archeologische Werkgroep Valkenburg was en op mijn vraag of ze een foto hadden gemaakt lieten ze me een foto zien, waarop ik kon zien dat het er inderdaad wel op leek. Nadat ze vertrokken waren maakte ik het oppervlak hier en daar opnieuw wat schoon om het beter te kunnen bekijken. En ja hoor, daar was een weg te herkennen. Wel bleef er enige twijfel over.

Overzichtsfoto van de oprit, met rechts onder de plaats van de weg

Anekdote

Ter verduidelijking van mijn ervaring met Romeinse wegen, o.a. in Voerendaal en Maastricht, even deze anekdote.

Aangezien ik in Maastricht, o.l.v. archeoloog Titus Panhuysen, o.a. mee had geholpen bij de opgravingen van het Romeinse Heiligdom, waar een voetstuk

van een Jupiterzuil, funderingen van een stadsmuur en huisjes rondom dat plein en een Romeinse beerput waren gevonden, had ik geluk.

Volgens Titus Panhuysen was daar op een gegeven dag alles gevonden wat er te vinden was, inclusief ook nog een stukje van een weg. Maar er was op het laagste niveau, nog een klein driehoekje over, met twee benen van circa anderhalve meter en natuurlijk de langere schuine zijde. Ik vroeg hem of ik daar nog even dieper mocht graven. "Dat moet je maar zelf weten", zei hij, "jij bent vrijwilliger, maar er is toch niets meer te vinden!"

Eigenwijs als ik was, groef ik verder. Ik kwam er toen ook maaskeien tegen, die ongeveer op dezelfde hoogte lagen. Titus werd er bij geroepen tot twee keer toe. "Dat was niets", zei hij; "wat stenen die horen bij een omgevallen muurtje van die huisjes rondom het pleintje bij de Jupiterzuil". Tijdens het verder graven, zag ik dat wat ik gevonden had, soepel overging naar een gootje. Titus er weer bij geroepen. "Jongens, kom allemaal even hier. Kijk, WIJ hebben hier de oudste Romeinse weg - ooit in Nederland aangetroffen - gevonden!"

U begrijpt nu wel, hoe de vork werkelijk aan de steel zat. Op de vloer van het Museum aan het Vrijthof staat het in een tegel gebeiteld!

Proefsleuf

Nu terug naar het genoemde fragment onder die oprit. Zo'n 50 cm onder de nieuwe oprit van genoemd pand, zou dus wellicht een fragment van een Romeinse weg, die parallel liep aan de huidige provinciale weg, kunnen liggen. Het hart van die weg lag op circa 20 m., gemeten vanaf de stoeprand aan de zijde van genoemd pand. De weg zelf was ongeveer 6 m breed.

Profiel van de weg. Onderin lagen de Maaskeien

Rekening houdend met het vermoedelijke tracé van de oude weg, verwacht ik dat een proefsleuf tussen de pas gerestaureerde kasteelhoeve (v.m. hoeve Broers) en de "Kerkweg", op de zogeheten Pelous, en op het er tegenover gelegen recent door Camille Oostwegel aangekochte akkerland ("Wijland"), een kans van slagen zou hebben.

Contact hierover met de gemeente is er al geweest. Dhr. W. Felder, ambtenaar van de gemeente Valkenburg aan de Geul, o.m. verantwoordelijk voor archeologie, heeft van mij al info en foto's ontvangen. Op 22 juni 2017 kreeg ik te horen dat hij onderzoek laat doen en eventueel een proefsleuf wil laten graven. Mocht uit onderzoek blijken dat het niet de Via Belgica is, maar bijv. een Merovingische weg (tussen de Romeinse periode en de Christelijke periode in), dan is dat natuurlijk ook mooi meegenomen.

Proefboringen

In augustus 2017 zijn op de aangegeven plek succesvolle proefboringen verricht en stuitte men op een grindpakket. Als volgende stap gaat men daar over enige tijd proefsleuven graven.

MEDEDELING VAN HET BESTUUR

CONTRIBUTIE 2018

Op de jaarlijkse algemene ledenvergadering van 28 maart j.l. is besloten de jaarcontributie van onze vereniging met ingang van 2018 te verhogen van € 12,- naar € 15,-.

Graag zien wij uw contributiebetaling over 2018 tegemoet op rekeningnummer

NL 55 RABO 0152 8353 69 t.n.v. Heemkundevereniging.